

Motion

1981/82: 1476

Mats Hellström m. fl.

Det statliga kreditstödet genom utvecklingsfonderna

De regionala utvecklingsfonderna har till uppgift att i olika former stödja tillverkande små och medelstora företag i resp. län. Från näringspolitiska utgångspunkter kan man ifrågasätta den begränsning som det innebär att knyta stödet till själva tillverkningsprocessen. Det kan i ett längre perspektiv verka hämmande på möjligheten att utveckla ett allsidigt näringsliv i olika regioner där utveckling av teknik, system- och organisationskunnande m. m. spelar en väsentlig roll.

Utvecklingen leder i de flesta industriländer till att tjänster och industriell produktion integreras alltmer. Många företag är för sin utveckling beroende av att kunna sälja såväl hårdvara som mjukvara. Utveckling av hela system, inkluderande organisation, underhåll och produktion inom samma ram blir allt vanligare. I debatten har man särskilt uppmärksammat en förskjutning från industrisektorn till tjänstesektorerna – det s. k. postindustriella samhället. Minst lika väsentligt är emellertid att det sker en omvandling inom industrisektorn, där vad som kan kallas industriella tjänster – en blandning av tjänster, service och tillverkning – ökar i förhållande till den traditionella basindustrin. I ett land som USA, där tjänstesektorn har en större andel av produktion än i övriga industriländer, har utvecklingen nu nått en punkt där inom själva industrisektorn områdets industriella service nu har ett högre produktionsvärde än den rena tillverkningsindustrin. En liknande utveckling kan skönjas i vårt eget land. Inte minst de senaste årens debatt om statistikens möjligheter att fånga in den s. k. tjänsteexporten illustrerar detta.

Tillväxten av företag som arbetar med konsulttjänster, systemförsäljning, teknikimport etc. innebär inte att tillverkningsindustrin skulle bli mindre väsentlig. Utvecklingen av information, tekniskt kunnande och service i kommersiella sammanhang är givetvis avhängig av den industriella produktionen som bas. Det är emellertid på motsvarande sätt nödvändigt för industriproduktionens utveckling att den kan integreras i större system såsom exemplifierats ovan. Det gäller inte minst möjligheten för ett litet land som Sverige att importera nödvändig teknik utifrån samtidigt som vi kan ytterligare profilera vad som är speciella svenska konkurrensfördelar i den internationella handeln, som teknisk kunskap, organisationsförmåga, systemtänkande etc. i alla led i ett företag, såväl hos industriarbetare som hos tjänstemän och företagsledningar.

Tjänstenäringsarnas betydelse för industriproduktionen har i Sverige framför allt debatterats i samband med att man uppmärksammat den

offentliga sektorns stora betydelse som motor för industrin. Det kan emellertid konstateras att också de privata tjänstenäringarna har stor betydelse för industrins utveckling. I vissa regioner dominerar tjänste- och servicesektorerna kraftigt. I Stockholms län tillhör inemot 80 % av näringslivet tjänste- och servicesektorn. Också inom klassiska, traditionella småindustriområden som t. ex. Småland växer nu snabbt en typ av företag som blandar tjänster och tillverkning eller som i form av konsultföretag inom tjänsteområdet har betydelse för industrin.

Det vore mot denna bakgrund värdefullt att mjuka upp den begränsning till tillverkningsindustrin av utvecklingsfondernas stödmöjligheter som nu anges i förordningen om statligt kreditstöd genom regional utvecklingsfond. Det finns visserligen skäl för vissa fortsatta begränsningar när det gäller ren serviceverksamhet som restauranger, åkare, detaljhandel m. m. I övrigt bör emellertid fondernas möjlighet att verka öppnas till tjänstesektorn.

Det har i detta sammanhang inväntas att en utvidgning av fondernas målområde skulle leda till att dessa ej kan stå emot ett nytt efterfrågetryck. Med de erfarenheter som kan dras av utvecklingsfondernas hittillsvarande verksamhet måste sådana farhågor anses obefogade. Det är i stället viktigt att varje fond får skapa en policy som utgår från näringslivets speciella förutsättningar i varje region. Det avgörande för stöd bör inte vara företagens klassificering i Svensk Näringslivsindelning (SNI) utan i stället vilka affärsidéer som resp. företag har. Det skulle ge en möjlighet att bättre anpassa samhällets näringspolitik till den utveckling som är tydlig i alla mer avancerade industrinationer där integrationen av kunskap, organisation, forskning, tjänster och service och industriell produktion i samma företagsform blir en alltmer viktig faktor i näringslivets utveckling.

Mot bakgrund av vad ovan sagts får vi hemställa

att riksdagen hos regeringen begär förslag om sådana ändringar i förordningen om statligt kreditstöd genom regional utvecklingsfond som ger utvecklingsfonderna möjlighet att stödja företag inom tjänstesektorn i enlighet med vad i motionen angivits.

Stockholm den 21 januari 1982

MATS HELLSTRÖM (s)

ANNA-GRETA LEIJON (s)

SIVERT ANDERSSON (s)

ÅKE WICTORSSON (s)

OSKAR LINDKVIST (s)

ANITA GRADIN (s)

LARS ULANDER (s)